

Obsah

Události v EU:	Vztahy mezi Británií a EU stále napjaté	strana 2
Drobnohled:	Národní plán dostal zelenou: 7 otázek a odpovědí	strana 4
Téma:	Jak dopadne Green Deal na českou ekonomiku?	strana 5
EU dotace a financování:	Popis investice k získání dotace zdaleka nestačí	strana 11

EKONOMICKÉ A STRATEGICKÉ ANALÝZY

David Navrátil
hlavní ekonom České spořitelny
+420 956 765 439, dnavratil@csas.cz

EU a sektorové analýzy:

Tomáš Kozelský
+420 956 718 013, tkozelsky@csas.cz

Tereza Hrtúsová
+420 956 718 012, thrtusova@csas.cz

Radek Novák
+420 956 718 015, radeknovak@csas.cz

Poradenství a strukturální analýzy:

Petr Zahradník
+420 956 765 213, pzahradnik@csas.cz

Česká spořitelna, a.s.
Budějovická 1518/13b
140 00 Praha 4
<http://www.csas.cz/research>

Sledujte nás na **Twitteru**:

@Research_sporka

Obsahovými partnery Měsíčníku EU aktualit jsou
Zastoupení Evropské komise v ČR a portál EurActiv.cz

EURACTIV.cz

Milí čtenáři,

konec prázdnin bývá většinou na zajímavé aktuality i vzhledem k dovoleným poměrně chudší. Určitou jistotou zůstává problematika týkající se brexitu. Tato "neverending story", má další pokračování, tentokrát (nebo spíše opět?) se to týká přetrvávajících praktických problémů, ať už jde o obchodování či cestování.

Vybíráme z dalších aktualit našeho Měsíčníku:

Evropská komise chystá novou legislativu digitálních služeb. Nová legislativa by měla nahradit dnes již zastaralá nařízení z počátku dekády. Klíčovými návrhy jsou akt o digitálních službách a akt o digitálních trzích, jejichž cílem je zajistit spravedlivý digitální trh, bez dominance velkých hráčů.

Vznikne nové digitální euro? S názvem digitální měna nebo možná dokonce i přímo jejím vlastnictvím (některých digitálních aktiv pod pojmem kryptoměny) se už setkalo asi mnoho lidí. Časem už možná narazíme i na digitální euro, nad kterým usilovně bádají v Evropské centrální bance, kde již probíhá výzkumná fáze pro jeho přípravu.

V Evropské unii bylo ke konci srpna již přes 70 % plně očkovaných dospělých. Rozdíl mezi jednotlivými členskými zeměmi však zůstává i nadále velmi vysoký. Česko mělo ke konci srpna necelých 64 % plně očkovaných, tedy pod průměrem EU. Na chvostu s pohou pětinou očkovaných je Bulharsko.

Drobnohled

Dne 8. září byl schválen Radou ministrů financí EU český plán pro oživení a odolnost. Tím se pro Českou republiku otevírá cesta k využití téměř 180 miliard korun pro obnovu ekonomiky v post-covidovém období. Na nejdůležitější otázky týkající se Národního plánu obnovy nám odpovídá Pavlína Žáková ze Zastoupení Evropské komise v ČR.

Hlavní téma jsme věnovali tématu Zelená dohoda.

Velkým tématem nejen na politické scéně Evropské unie je potřeba snižování emisí oxidu uhličitého a jak toho dosáhnout. V případě Česka se emise oxidu uhličitého v ČR od roku 1990 do roku 2019 podařilo snížit o téměř 40 % (pomohlo tomu mimo jiné utlumení těžkého průmyslu na počátku devadesátých let). Cílem EU je snížit uhlíkové emise o 55 % do roku 2030 a dosáhnout uhlíkovou neutralitu do roku 2050. Nástrojem k tomu je Zelená dohoda (Green Deal) pro Evropu. Na emisích oxidu uhličitého v Česku se nejvíce podílí energetický sektor s bezmála polovinou těchto emisí. Jaká je emisní náročnost některých dalších odvětví v Česku a jaké výzvy a úkoly tato odvětví čekají, si můžete prostudovat na stranách 5 až 10.

Vážený čtenáři, přeji příjemné čtení našeho Měsíčníku.

Tomáš Kozelský

@Research_sporka

Události v EU

S články o brexitu se už setkáváme několik let a vypadá to, že ještě nějakou dobu budeme. - EU připravuje novou legislativu, která by měla vytvořit férovější podmínky a umožnit vstup na digitální trh i menším a středním hráčům. - V polovině července se v útrokách ECB začalo oficiálně rodit tzv. digitální euro. - 70 % očkovaných v EU. - V EU má důvěru více než polovina Čechů

BREXIT

Vztahy mezi Británií a EU stále napjaté

„Trápení“ ve vztazích Evropské unie a Spojeného království po opuštění jednotného trhu EU stále přetrvávají. Nejenže cestování či obchodní výměna napříč Lamanšským průlivem stále komplikuje řada praktických problémů, ale zavedení nových britských opatření, která měla po vystoupení z EU v Británii nahradit ta unijní, se kvůli komplikacím odsouvá.

První týdny po odchodu Velké Británie z EU byly dramatické – od zpoždění dodávek zboží a jejich zdražování až po problémy při cestování. Později se komplikace ukázaly také v souvislosti s dodávkami vakcín proti covid-19 či uznáváním očkovaní. **Některé nesnáze se daří na základě vyjednávání britské vlády s unijními zeměmi postupně eliminovat, zatímco jiné přetrvávají.**

Problematické stále zůstává cestování z a do Británie, které navíc zkomplikovala pandemie koronaviru.

S brexitem skončila i unijní pravidla pro roaming, která zajišťují, že v zahraničí mají uživatelé mobilních služeb stejná práva jako doma. To už nyní neplatí pro Brity cestující do unijních zemí, byť některé společnosti zavádí mírnější režim.

Vstříc se nakonec vyšlo také evropským občanům žijícím v Británii, kteří nestihli mezní červnový termín pro přihlášení se o statut usedlíka prostřednictvím zjednodušené a zkrácené procedury. Na tlak unijních diplomatů se na počátku srpna britské ministerstvo vnitra rozhodlo prodloužit lhůtu pro registraci a přiznání rezidenčního statutu občanů EU o tři měsíce a garantovat po tuto dobu dočasnou ochranu práv unijním rodinám, dokud jejich žádost o pobyt v Británii nebude řádně vyřízena. Důvodů prodloužení je hned několik - někteří například nebyli schopni záležitost vyřídit včas kvůli koronavirovým omezením.

Podle vyjádření britských úřadů se však prodloužení možnosti zaregistrování týká jen menšiny Evropanů žijících v Británii – z 6 milionů přihlášek do rezidenčního režimu, včetně více než 60 tisíc od českých občanů, bylo k srpnu vyřízeno 5,1 milionu.

<https://euractiv.cz/section/brexit/news/nekonecny-brexit-jake-problemy-pretrvavaji-v-britsko-unijnich-vztazich/>

https://www.mzv.cz/london/cz/konzularni_a_vizove_informace/imigracni_pravidla_pro_obcany_eu_platna/index.html

DIGITÁLNÍ AGENDA

Chystá se regulace digitálního trhu

Po přijetí zásadního nařízení o ochraně osobních dat (GDPR) se EU chystá dále regulovat digitální svět. Evropská komise své plány nastínila v rámci svých cílů v oblasti digitalizace, na jejichž základě bude postupně

navrhovat patřičnou legislativu.

Nová legislativa by měla nahradit dnes již zastaralá nařízení z počátku dekády. Klíčovými návrhy jsou akt o digitálních službách (DSA) a akt o digitálních trzích (DMA), jejichž cílem je zajistit férový digitální trh.

Balíček nyní bude pokračovat legislativním procesem nejen v rámci Evropského parlamentu, ale i Rady Evropské unie, kde portugalské předsednictví představilo koncem června první kompromisní text.

Nová evropská legislativa reaguje na stávající situaci na digitálním trhu, které dominují velcí hráči, jako je Google nebo Facebook. Navíc odpovídá na probíhající případ narušení hospodářské soutěže v případě Apple versus Spotify.

„Apple připravuje uživatele o levnější možnosti streamování hudby a narušuje hospodářskou soutěž tím, že účtuje vysoké provizní poplatky za každou transakci v App Storu konkurenčním společnostem a zakazuje informovat jejich zákazníky o alternativních možnostech předplatného,“ uvedla výkonná místopředsedkyně Evropské komise pro hospodářskou soutěž Margrethe Vestagerová.

Právě podobným sporům by se nejen Evropská komise, ale i ostatní regulátoři chtěli vyhnout. A pomoci jim s tím může právě nová legislativa pro digitální sektor.

Zatímco akt o digitálních službách se zaměřuje na boj proti ilegálnímu on-line obsahu a ochranu uživatelů internetu, akt o digitálních trzích cílí na ochranu hospodářské soutěže.

<https://euractiv.cz/section/digitalni-agenda/news/eu-chce-regulovat-digitalni-giganty-co-ocekavat-od-noveho-aktu-o-digitalnich-trzich/>

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-digital-compass-2030_en.pdf

Plánované digitální euro

V době, kdy digitální měny už nejsou žádnou novinkou, se nad vznikem digitálního eura zamýšlejí i centrální banky, aby v budoucnu dokázaly zajistit „zdravou“ míru inflace a zároveň lépe konkurovat soukromým bankám.

V polovině července se v útrokách Evropské centrální banky začalo oficiálně rodit tzv. digitální euro. Instituce by s jeho pomocí ráda získala větší kontrolu nad evropským finančním sektorem. V časech, kdy lidé stále méně používají hotovost, chce zabránit tomu, aby měly digitální platby pod palcem nejen komerční banky, ale i různé neregulované subjekty.

„Výzkumná“ fáze pro přípravu digitálního eura potrvá dva roky, pak přijde na řadu tříleté zavádění do praxe. Evropané se tak novinky dočkají nejdříve v roce 2026. Jedná se však pouze o vizi, kolem nového nástroje panuje prozatím mnoho nejjasností.

Události v EU

ECB nicméně zdůrazňuje, že digitální euro bude pouze doplňkovým platebním řešením, které nemá nahradit hotovost. Digitální euro není jediným projektem svého druhu, spadá mezi rodící se digitální měny centrálních bank (CBDC).

<https://euractiv.cz/section/ekonomika/news/centralni-banky-vyhli-zi-novy-druh-penez-digitalni-euro-ma-pomoc-dohnat-soukromy-sektor/>

<https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2021/html/ecb.pr210714~d99198ea23.en.html>

ZDRAVOTNICTVÍ

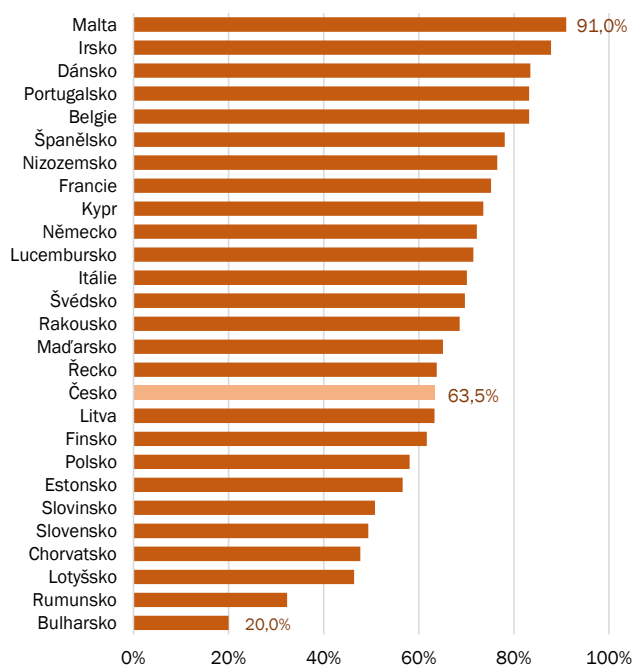
Plně očkovaných v EU je již 70 %

Sedmdesát procent dospělých obyvatel EU je kompletně naočkováno proti covidu-19. Plně chráněno očkováním bylo ke konci srpna podle Evropské komise 256 milionů ze zhruba 450 milionů obyvatel zemí evropského bloku.

Uvedla to Evropská komise, jejímž cílem bylo v rámci společné distribuce vakcín dosáhnout této mety do konce léta.

Především vinou nedostatku očkovacích látek v prvních měsících roku EU výrazně zaostávala za Británií či Spojenými státy. Postupně se jí však podařilo rozdíly snížit.

Podíl plně očkovaných dospělých v EU

Zdroj: ECDC

Zatímco Británie již 70procentní hranici překročila, v USA tempo očkování polevilo a EU je předstihla.

Situace v jednotlivých členských zemích Evropské unie se přitom velmi liší.

Například Malta v čele statistiky Evropského centra pro

prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) plně očkovala přes 90 procent obyvatel a řada zemí západní či jižní Evropy je výrazně nad 70 procenty.

Bulharsko má kompletně naočkovanou pouze pětinu obyvatel. Česko je mírně pod unijním průměrem s necelými 64 procenty.

<https://euractiv.cz/section/politika/news/70-procent-dospelych-v-eu-je-plne-naockovanych-uviedla-evropska-komise/>

<https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/vaccine-roll-out-overview>

ČESKO V EU

EU důvěřuje víc než polovina lidí v Česku

Evropské unii podle průzkumu Centrumu pro výzkum veřejného mínění (CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.) spíše důvěřuje 46 procent lidí a rozhodně jí věří 6 procent.

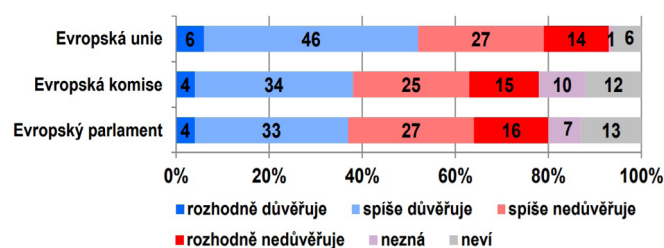
Rozhodnou nedůvěru vyslovilo 14 procent lidí, Evropské unii spíše nedůvěřuje 27 procent. Zbýlých 16 procent uvedlo, že nevědí.

Proti předchozímu průzkumu z loňského července se podle CVVM výsledky statisticky významně nezměnily. Před rokem EU věřila rovná polovina Čechů. Od roku 2018 nepozoruje CVVM významnější výkyvy.

Jiná situace je u důvěry jednotlivým institucím EU, pohybuje se od jedné čtvrtiny po necelé dvě pětiny společnosti a nedůvěra vůči těmto úřadům mírně převažuje nad důvěrou.

Třeba Evropské komisi věří 38 procent dotázaných, nedůvěru má u 40 procent.

Důvěra vybraným institucím EU

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 26. 6. – 11. 7. 2021, 904 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor

Podobně Evropskému parlamentu vyjádřilo důvěru 37 procent a nedůvěru 43 procent lidí. Některé unijní instituce podle CVVM významný podíl veřejnosti nezná, téměř 30 procent se takto vyjádřilo o předsedovi Evropské rady nebo o takzvaném ministři zahraničí EU.

<https://euractiv.cz/section/cr-v-evropske-unii/news/evropske-unii-duveruje-vice-nez-polovina-cechu/>

<https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/politicke/mezinarodni-vztahy/5433-duvera-v-evropske-a-mezinarodni-institute-cervenec-2021>

Český plán pro oživení a odolnost, který v polovině července získal souhlas Evropské komise, byl 8. září schválen i Radou ministrů financí EU. Tím se pro Českou republiku otevírá cesta k využití téměř 180 miliard korun pro obnovu ekonomiky v post-covidovém období. Na nejdůležitější otázky nám odpovídá Pavlína Žáková ze Zastoupení Evropské komise v ČR.

NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY DOSTAL ZELENOU: 7 otázek a odpovědí

Z čeho je Národní plán obnovy financován?

Plán obnovy je financován z nového unijního nástroje pro oživení a odolnost, který byl vytvořen po dohodě všech států Unie na podporu hospodářského oživení po koronavirové krizi. Na tento nástroj si Komise vypůjčuje na finančních trzích jménem EU. Půjčky se začnou splácet až po roce 2027 – buď z vyšších příspěvků členských států do unijního rozpočtu nebo z nových zdrojů evropského rozpočtu (např. digitální daň).

Co je cílem plánů obnovy?

Cílem je poskytnout členským státům, jejichž veřejné rozpočty jsou v důsledku pandemie pod velkým tlakem, chybějící prostředky na podporu hospodářského oživení. Zároveň mají být tyto dodatečné finance použity na investice a reformy, jež ekonomiku posunou o úroveň dále a zvýší její růstový potenciál. Jedná se o velkou příležitost pro Českou republiku modernizovat ekonomiku a zainvestovat do oblastí, na které normálně peníze v rozpočtu nezbývají. Zároveň jde o příležitost pokročit s reformami, které se dlouho nedařilo prosadit.

Jaký je rozdíl mezi Národním plánem obnovy a kohezními fondy?

Rozdílů je celá řada. Zatímco u kohezních fondů se prostředky z evropského rozpočtu proplácejí na základě skutečně vynaložených nákladů, u plánu obnovy se tak bude dít na základě dosažení tzv. cílů a milníků, na kterých se Česká republika s Evropskou komisí dohodla. Dalším rozdílem je způsob řízení: zatímco u kohezních fondů rozhodují o jednotlivých výzvách, programech a výběru projektů české orgány, u Národního plánu obnovy musela alespoň se základními obrysy jednotlivých investic či grantových schémat souhlasit Evropská komise. Na rozdíl od kohezních fondů se u prostředků z Národního plánu obnovy nepožaduje národní spolufinancování, tedy 100% jde z evropského rozpočtu.

Jak se bude Národní plán obnovy realizovat?

V praxi se velká část plánu bude realizovat prostřednictvím grantových schémat a programů vypisovaných jednotlivými ministerstvy a financovaných nejprve ze státního rozpočtu. Podniky, obce, školy, nemocnice a další příjemci tak budou muset sledovat vypisování výzev a programů. V některých případech – například stavba nové univerzitní nebo nemocniční budovy – půjdou příjemcům investiční prostředky přímo.

Kdy začnou prostředky z Plánu obnovy do Česka plynout a dokdy musejí být vyčerpány?

Schválením plánu obnovy Česko získalo nárok na předfinancování ve výši 13 % alokace, tj. zhruba 23 miliard korun. Ty by měly dorazit do Česka po podpisu grantové dohody s Evropskou komisí koncem září nebo počátkem října. Další splátka může do Česka zamířit v polovině roku 2022, ovšem pouze pokud budou splněny specifické milníky týkající se systémů auditu a kontroly a prevence střetu zájmů. Česká republika bude poté žádat Evropskou komisi dvakrát ročně o proplacení adekvátní části plánu obnovy, a to na základě splnění konkrétních cílů (např. počet postavených zařízení péče o děti) a milníků (například schválení konkrétního zákona). Milníků a cílů je v českém plánu 244 a jejich plnění je rozvrstveno po celé uznatelné období 2020-2026. Poslední žádosti o platbu musí Česko do Bruselu poslat do srpna 2026.

Na které oblasti půjde nejvíce peněz?

Největší balík prostředků – zhruba 36 mld korun - bude směřovat na energeticky účinné budovy. Česko čeká velká renovační vlna - plán počítá s masivním zateplováním a renovací veřejných budov i rezidenčního bydlení. Do této kategorie spadá i výstavba a rekonstrukce zařízení péče o děti a o seniory, kde všechna nově otevřená zařízení budou splňovat kritéria energetické účinnosti. Téměř 29 mld korun je určeno pro udržitelnou dopravu, zejména železnice, stavbu dojížděcích stanic pro elektromobily, nákup nízkoemisních vozů pro městskou dopravu a budování cyklostezek. Třetím největším balíkem je zdravotnictví – plán by měl financovat stavbu a vybavení nemocnic, programy pro prevenci rakoviny, zavedení elektronického zdravotnictví i vznik nových zařízení dlouhodobé péče komunitního charakteru.

A co střet zájmů?

Česká republika musí před první žádostí o platbu z Národního plánu obnovy splnit osm specifických podmínek, které mají zajistit robustní systémy auditu a kontroly a dostatečnou prevenci střetu zájmů. Česko se zavázalo upravit legislativu, metodické dokumenty a registry příjemců tak, aby byly v souladu s evropskou legislativou. U Národního plánu obnovy tak bude prevence střetu zájmů zajištěna ještě před začátkem čerpání. Odstranění nedostatků v této oblasti napomůže vyřešit i podobné systémové problémy v oblasti kohezních fondů.

Pavlína Žáková

Zastoupení Evropské komise v ČR

Téma

Emise oxidu uhličitého v ČR se od roku 1990 do roku 2019 snížily o téměř 40 %. Za celou EU emise CO₂ oproti roku 1990 poklesly o 21 %. Cílem EU je snížit uhlíkové emise o 55 % do roku 2030 a dosáhnout uhlíkovou neutralitu do roku 2050. Nástrojem k tomu je Zelená dohoda pro Evropu. Jak se iniciativy, které z ní vyplývají, projeví v jednotlivých odvětvích v ČR?

JAK DOPADNE GREEN DEAL NA ČESKOU EKONOMIKU?

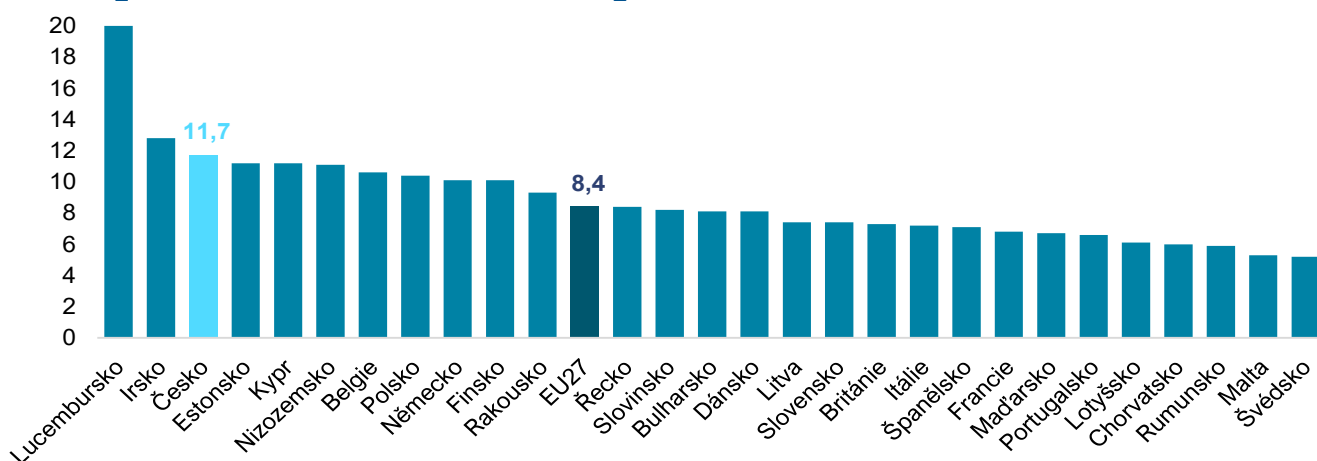
POZICE ČESKA V EU

Při srovnání výše emisí CO₂ na obyvatele se Česká republika řadí na 3. pozici v rámci Evropské unie. Na obyvatele u nás připadá téměř 12 tun ročně. Průměr EU činí 8,4 tun/obyv. Z hlediska podílu jednotlivých sektorů ekonomiky České

republiky je emisně nejnáročnější energetika, která z celku zaujímá 47 %.

Druhý největší podíl připadá na průmysl (23 %), následují domácnosti s 13% podílem.

Emise CO₂ na obyvatele (2019, tuna ekvivalentu CO₂ na obyvatele)

Zdroj: Eurostat

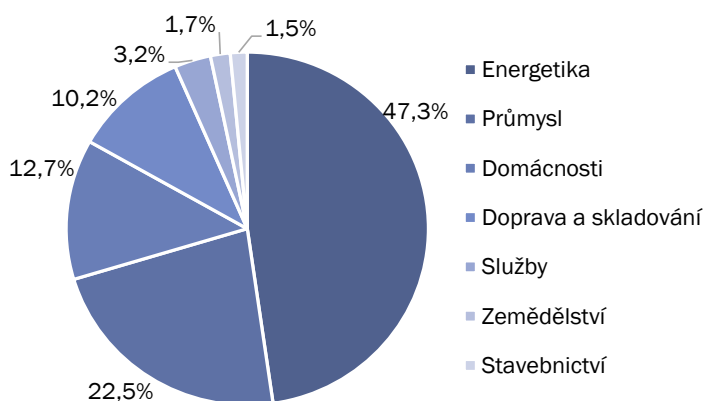
I. ENERGETIKA

Emise CO₂ pocházející z tuzemského energetického sektoru (sekce CZ NACE D) se od roku 2008 do roku 2019 snížily o 15 % I tak energetika zůstává největším emitentem CO₂ – je odpovědná za 47 % emisí oxidu uhličitého. Vedle toho je česká energetika velkým producentem odpadu, v hmotnostním vyjádření s 15% podílem na celkové produkci odpadů (hned

na druhém místě za stavebnictvím).

Hlavním důvodem vysoké emisní náročnosti tuzemské energetiky je závislost na spalování uhlí – v roce 2019 se hnědé a černé uhlí podílelo ze 43 % na výrobě elektrické energie a z 66 % na kombinované výrobě elektřiny a tepla.

Podíl sektorů na emisích CO₂ (2019)

Zdroj: Eurostat

Česká republika se v příštích dvaceti letech s postupným odstavením uhelných elektráren přemění už v roce 2030 ze současného čistého vývozce elektřiny na čistého dovozce, jak vyplývá z Hodnocení zdrojové přiměřenosti energetické soustavy České republiky do roku 2040 společnosti ČEPS, jež je výhradní provozovatel přenosové soustavy na území České republiky.

Hlavní výzvy

Hlavní úkoly a zároveň prioritní investiční oblasti tuzemské energetiky pro následující dvě dekády jsou následující:

- I. Přechod velkých tepláren na plyn (jako přechodný zdroj), biomasu či odpady v první fázi a poté do roku 2050 nahrazení i spalování plynu;
- II. Náhrada velkých uhelných elektráren obnovitelnými zdroji, skladování elektřiny;
- III. Přeměna výroby elektřiny v průmyslových podnicích;
- IV. Rozvoj decentralizované výroby elektřiny a tepla (domácnosti / menší podniky) a související investice do přenosových sítí.

II. TĚŽKÝ PRŮMYSL A VÝROBA KOVŮ

Pod těžkým průmyslem rozumíme jednak těžbu a dobývání (sekce CZ NACE B), a jednak výrobu základních kovů, hutní zpracování a slévárnictví (CZ NACE 24). Takto definovaný sektor zaměstnává v ČR přes 70 tisíc lidí a na HDP se podílí jedním procentem.

Emise CO₂ pocházející z tuzemského těžkého průmyslu, tedy z těžby, výroby kovů a slévárnictví, se na celkových emisích CO₂ v ČR v roce 2019 podílely 11 %. Od roku 2008 do roku 2019 se emise v tomto sektoru snížily o 29 %, přičemž hlavní podíl na tom mělo odvětví výroby kovů a slévárnictví, kdežto v těžebním průmyslu emise CO₂ fakticky stagnovaly.

Vysoké emise CO₂ z těžebního sektoru a výroby kovů souvisí s velkou energetickou náročností v tomto odvětví. Ta patří spolu s výrobou stavebních materiálů, chemických látek a papíru jak v přepočtu na tunu, tak v celkové energetické spotřebě k nejvyšším.

Hlavní výzvy

Z hlediska emisních cílů EU do roku 2030 a potažmo snahy o dosažení uhlíkové neutrality k roku 2050 bude tento sektor v příštích letech muset vyřešit dva hlavní úkoly, a sice:

- I. Jak ukončit těžbu energetického uhlí se všemi environmentálními, sociálními (zaměstnanost, rekvalifikace) i ekonomickými (jak efektivně využít postiženou krajinu/bývalé doly) aspekty;
- I. Jak snížit energetickou spotřebu a nahradit produkci

Úkolem pro stát pak bude zajistit systém pro udržení stability elektrické soustavy, ať už rozvojem jaderných zdrojů, výstavbou plynových elektráren, řízením spotřeby elektřiny či podporou jejího ukládání.

Cíle a nástroje

Na evropské úrovni je v současnosti platným cílem dosáhnout 32% podíl z obnovitelných zdrojů na celkové spotřebě energie do roku 2030, přičemž letos po revizi cílů dojde k navýšení tohoto cíle (Evropská komise navrhuje 40 %).

V České republice je to nyní 22 %, pro rok 2030 ale dojde také v rámci plánované aktualizace Vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu k navýšení.

K hlavním nástrojům pro snižování emisí skleníkových plynů v energetice patří jednak systém obchodování s emisními povolenkami pro velké znečišťovatele a jednak sdílené úsilí evropských institucí a členských států Evropské unie v ostatních oblastech.

V návaznosti na to poputuje na investice do české energetiky do roku 2030 minimálně 100 mld. Kč dotací z operačních programů, Národního plánu obnovy, Modernizačního fondu či Fondu spravedlivé transformace.

energie z fosilních zdrojů při výrobě kovů, v hutnictví a ve slévárnictví.

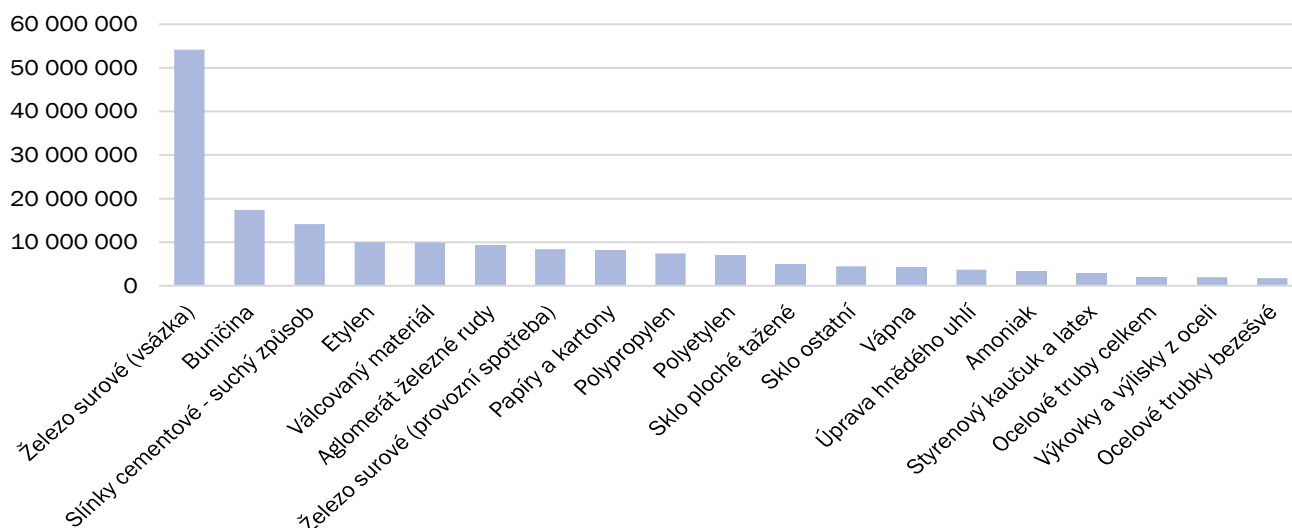
Cíle a nástroje

Cíl modernizovat a dekarbonizovat energeticky náročná průmyslová odvětví (včetně výroby základních kovů) je obsažen jak v Green Dealu (zmiňována je dokonce snaha podpořit přechod na uhlíkově neutrální ocelářský průmysl do roku 2030), v Nové průmyslové strategii pro Evropu z roku 2020 („EU podpoří přelomové technologie výroby čisté oceli“), tak v pracovním dokumentu Evropské komise „Směrem ke konkurenceschopné a čisté evropské oceli“ z května 2021. V něm se uvádí, že ocelářský průmysl v EU by měly pomoci dekarbonizovat technologie (zeleného) vodíku, elektrifikace výroby oceli a systémy zachytávání a ukládání CO₂.

Regulatorními nástroji výroby kovů, hutnictví a těžkého strojírenství v EU jsou zařazení velkých výrobců do systému obchodování s emisními povolenkami CO₂, emisní limity pro další látky, produktové standardy (např. ve stavebnictví), k nimž se v budoucnu přidají i požadavky na recyklovatelnost a tzv. Carbon Border Adjustment Mechanism. Ten by měl bojovat proti „únikům“ výroby uhlíku za hranice EU. Pomoci dekarbonizovat výrobu oceli v ČR má pak mimo ostatní operační programy EU především Modernizační fond. Z něj půjde pro velké tuzemské producenty zařazené v systému obchodování s emisními povolenkami 13,3 % celkové alokace fondu (min. 20 mld. Kč).

Celková energetická spotřeba výroby vybraných produktů v ČR (2019, GJ)

Zdroj: ČSÚ, Pozn.: 15 výrobků spotřebovávajících nejvíce energie dle ČSÚ. Zahrnuje spotřebu elektřiny, tepla a paliv

III. VÝROBA STAVEBNÍCH MATERIÁLŮ

Pod výrobou stavebních materiálů rozumíme výrobu ostatních nekovových minerálních výrobků (CZ NACE 23). Emise uhlíku, které při výrobě ostatních nekovových minerálních výrobků vznikají, se na celkových emisích CO₂ podílejí 3,4 %. Ačkoliv v letech 2012 i 2013 došlo k poklesu emisí uhlíku v tomto sektoru, následovalo období postupného nárůstu, které trvalo až do roku 2019.

Výroba stavebních materiálů patří společně s výrobou kovů a chemických látek k odvětvím s vysokou energetickou náročností. Na celkové konečné spotřebě energie se výroba ostatních nekovových minerálních výrobků podílí 5 %.

Hlavní výzvy

Z hlediska dosažení emisních cílů do roku 2030, resp. dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050 čekají oblast výroby stavebních materiálů následující cíle:

- I. Dekarbonizace a modernizace energeticky náročné produkce, především v případě výroby cementu;
- II. Zvýšení efektivity spalování v pecích a využití alternativních paliv jako vodík či syntetická paliva z biomasy.

Cíle a nástroje:

Modernizace a dekarbonizace výroby stavebních materiálů, zejména cementu mají pro EU zásadní význam a patří mezi hlavní cíle Zelené dohody pro Evropu v rámci prioritní oblasti „Udržitelný průmysl“.

Prostředkem k získání finanční podpory pro producenty cementu a vápna je Modernizační fond, který v první fázi nabízí velkým průmyslovým podnikům 7,4 mld. korun na projekty vedoucí ke snížení emisí uhlíku.

IV. REAL ESTATE, BUDOVY A DOMÁCNOSTI

Oblastí Real Estate rozumíme pro účely tohoto přehledu CZ NACE L - Činnosti v oblasti nemovitostí. Dále do této kategorie zahrnujeme činnosti domácností.

Emise oxidu uhličitého, které vznikají při činnostech v oblasti nemovitostí, se na celkových emisích uhlíku v ČR podílejí pouze 0,2 %. Činnosti domácností pak z celku tvoří 12,7 %.

V případě činností domácností mají emise uhlíku kolísavý vývoj. V roce 2019 však byly oproti roku 2010 vyšší o zhruba 10 %.

Emise uhlíku domácností jsou tvořeny emisemi z vytápění, které tvoří 67 % a emisemi z dopravy, které zaujímají zbylých 33 %.

Hlavní výzvy

Z hlediska dosažení emisních cílů do roku 2030, resp. dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050, je pro oblast Real Estate, budovy a domácnosti stěžejním cílem snížení energetické náročnosti budov. S tím souvisejí následující priority:

- I. Zvýšená míra renovace jak veřejných, tak soukromých budov. Ta by se dle plánu měla alespoň zdvojnásobit oproti současnosti;
- II. Snížení energetické náročnosti budov by mělo být prováděno s maximálním ohledem na principy oběhového hospodářství.

III. Mělo by být dosaženo zvýšené odolnosti budov vůči změnám klimatu a vyšší míry digitalizace.

IV. Renovace sociálního bydlení, škol a nemocnic s cílem pomoci domácnostem, které své účty za energie platí s obtížemi.

Cíle a nástroje:

Stávající míra renovace budov není podle Evropské komise dostačující a pro dosažení cílů EU bude potřeba ji alespoň zdvojnásobit. Důsledněji budou prosazovány také právní předpisy týkající se energetické náročnosti budov.

Mezi prostředky, které jsou k dispozici pro získání finanční podpory patří například zdroje v rámci programu OP TAK, kde bude k dispozici program Dotace na rekonstrukci podnikových nemovitostí. Dalším programem zaměřeným na úspory energie je v rámci OP TAK program Dotace na úspory energie ve firmách. Snižování spotřeby energie patří rovněž mezi oblasti, které budou podpořeny z Národního plánu obnovy. Na obdobné projekty půjdou prostředky i z Modernizačního fondu. K nejvíce efektivním programům zaměřeným na úspory energií v rodinných a bytových domech pak patří program ministerstva životního prostředí Nová zelená úsporám, který bude pokračovat.

V. DOPRAVA A LOGISTIKA

Podíl odvětví doprava a skladování v ČR tvoří podle údajů Eurostatu 10 % z celkové produkce oxidu uhličitého.

Tento podíl v posledních letech rostl, v roce 2010 činil 8 % z celkové produkce CO₂. Z 60 % se na emisích CO₂ z dopravy podílí individuální automobilová doprava, 32 % připadá na silniční nákladní dopravu, 6 % na leteckou dopravu a zbytek na ostatní druhy dopravy.

Hlavní výzvy

- I. „Zezelenání“ vozového parku – tzn. náhrada vozidel na spalovací motory za nízko- či plně bezemisní vozidla jak v osobní silniční dopravě (elektromobily), v nákladní silniční dopravě (LNG, vodík), tak také v železniční dopravě (elektřina): Další možností je případně vyvinout nízkoemisní syntetická paliva;
- II. Elektrifikace železniční sítě (v ČR je elektrifikována 1/3 tratí, v EU je to polovina);

III. Přesun dopravy zboží a lidí na ekologičtější způsoby dopravy (zejména železnice).

Cíle a nástroje

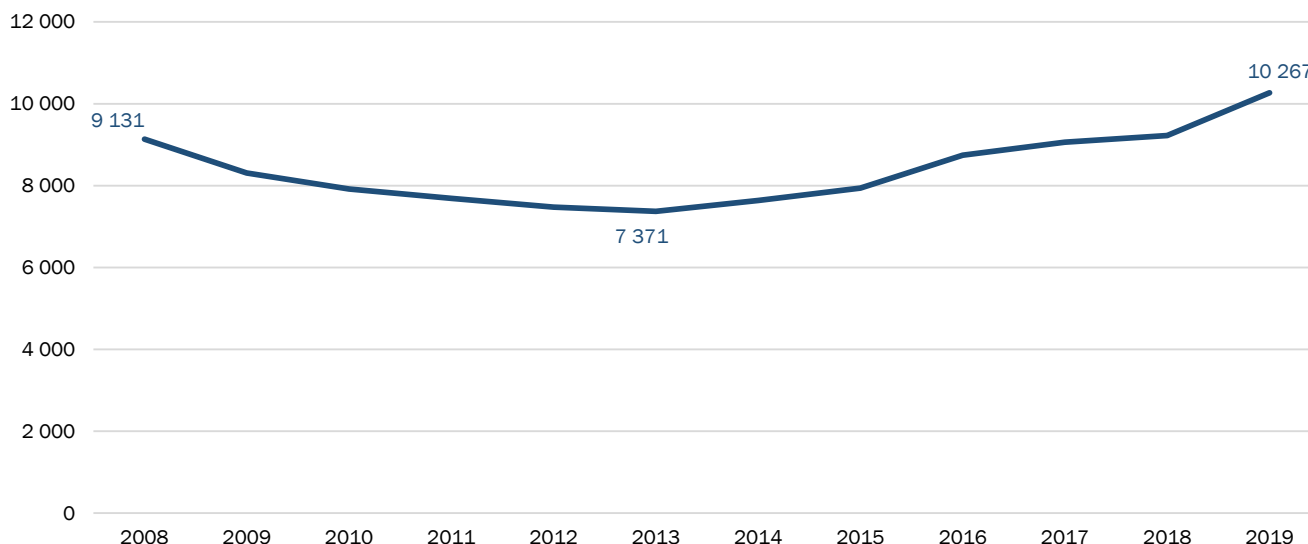
Hlavním cílem EU je snížit emise z odvětví dopravy do roku 2050 o 90 %.

Cestou k tomu bude používání alternativních paliv a snižování spotřeby paliv, změna vozového parku, ale také přesun dopravy zboží a lidí pomocí „čistších“ dopravních prostředků (více využívání železnice, vody apod.).

Dotace na čistou mobilitu pro podnikatelský sektor půjdou z nového Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost a rovněž z Modernizačního fondu (3,5 % jeho alokace).

Výstavba dobíjecích a plnicích stanic, stejně jako investice do železniční infrastruktury a městské mobility (tramvaje, metro) pak budou podpořeny z OP Doprava.

Vývoj emisí CO₂ v odvětví Doprava a skladování v Česku (tis. tun)

Zdroj: Eurostat

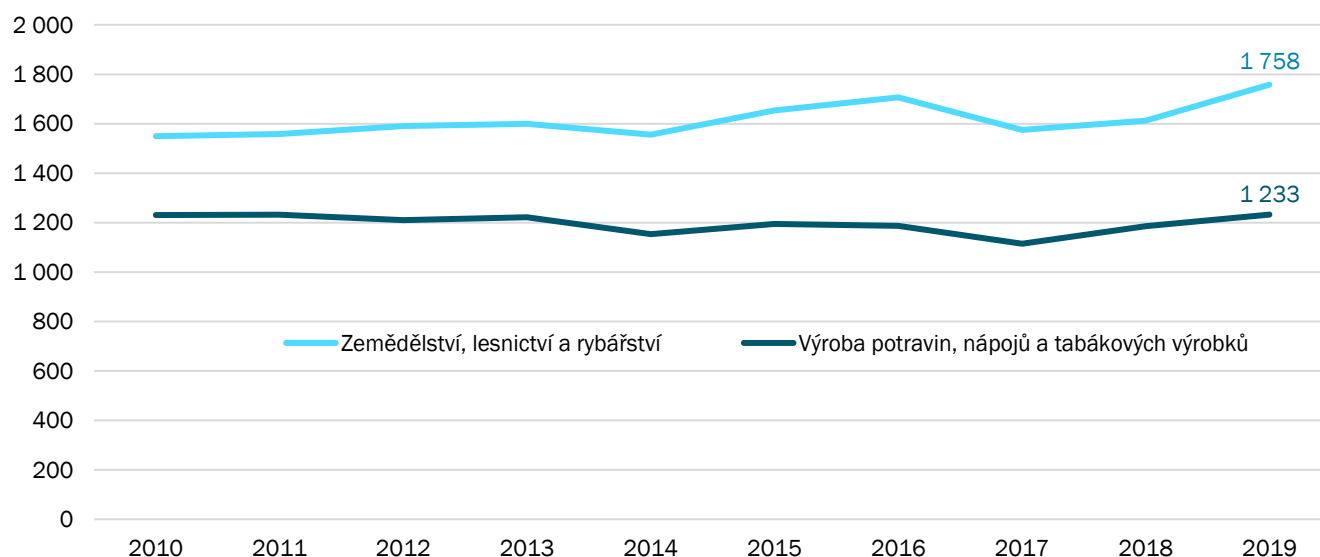

VI. ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ A POTRAVINÁŘSTVÍ

Zemědělský sektor se na celkových emisích CO₂ podílí necelými dvěma procenty (s potravinářstvím zhruba 3 %). V obou oblastech emise CO₂ za posledních deset let neklesají, naopak v zemědělství se spíše zvýšily.

V sektoru zemědělství připadá většina emisí skleníkových plynů na rostlinnou a živočišnou produkci, na lesnictví podle dat Eurostatu jen zlomek. Vedle emisí CO₂ jsou v případě

Vývoj emisí CO₂ v českém zemědělském a potravinářském sektoru (tis. tun)

Zdroj: Eurostat

Nejvíce emisí skleníkových plynů v zemědělském sektoru vzniká v živočišné produkci, kde se jedná o střešní kvašení u zvířat a dále zpracování výkalů. Třetím největším zdrojem emisí z farmářské činnosti je použití dusíkatých hnojiv chemického původu.

Hlavní výzvy

Z hlediska emisní náročnosti, evropských politik a společných cílů se budou muset aktéři v zemědělství a potravinářství v příštích letech zaměřit zejména na následující úkoly:

- I. Bojovat proti ztrátám živin v půdě, proti ztrátě její úrodnosti, proti erozi;
- II. Snížit množství používaných chemických hnojiv a pesticidů;
- III. Využívat možnosti pro snížení skleníkových plynů, které produkují zemědělská zvířata (lepší nakládání s výkaly, optimalizace dusíku v krmivu, kultivace plodin, sezónní reprodukce skotu, rozšiřování pastvin apod.);
- IV. Snížit či kompenzovat emise u zemědělských a lesnických strojů;
- V. Zlepšit nakládání s odpady a obaly v potravinářství.

rostlinné a živočišné produkce ještě významnější emise metanu a oxidu dusného. Zemědělství se na celkových emisích metanu v ČR podílí 26 % (nejvýznamnějším producentem je zpracování odpadu a vod s 41 %), na celkových emisích oxidu dusného 73 %. Na celkových emisích skleníkových plynů v ČR se veškeré emise ze zemědělství, lesnictví a rybářství v roce 2019 podílely 7,2 %.

Cíle a nástroje

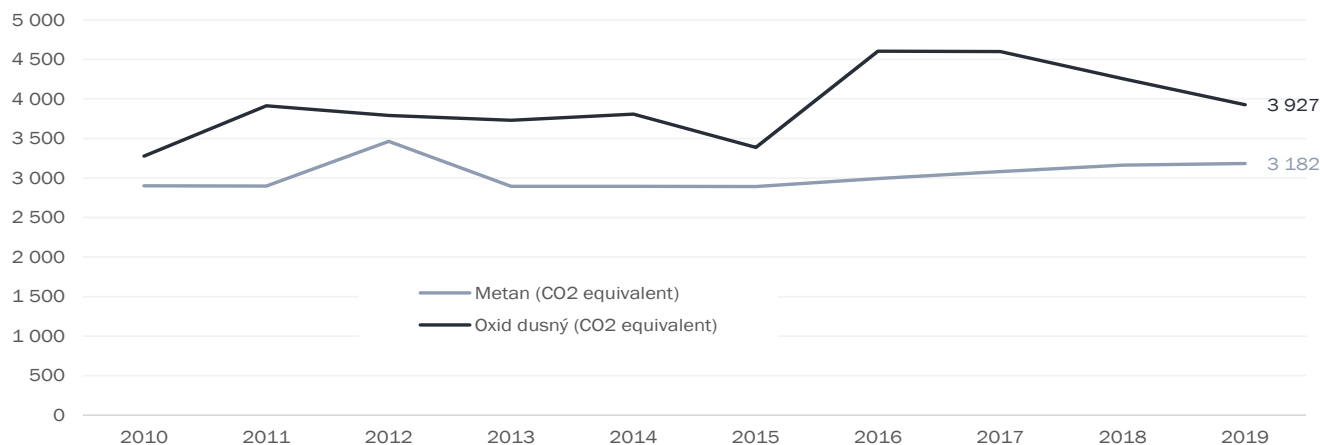
Součástí Green Dealu v oblasti zemědělství a krajiny jsou strategie EU „Z farmy na vidličku“ a Strategie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030. Jejich cílem je vytvořit udržitelný potravinový systém, řešit jeho dopady na klima, chránit životní prostředí a zachovat biologickou rozmanitost. V oblasti potravinářství pak tyto strategie hodlají podporovat zdravou výživu (k čemuž má sloužit nové značení potravin, tzv. Nutri-core) či opatření v oblasti balení potravin (zákaz používání jednorázových obalů, povinné využívání recyklátů apod.).

Hlavním nástrojem v oblasti zemědělství je Společná zemědělská politika. Její nová podoba, na níž se v červnu letošního roku dohodly evropské instituce, by měla začít platit od ledna 2023.

Nová SZP má snoubit vyšší ambice v oblasti životního prostředí, klimatu a dobrých životních podmínek zvířat se spravedlivějším rozdělováním plateb, zejména malým a středním rodinným zemědělským podnikům a mladým zemědělcům.

Vývoj emisí CO₂ v českém zemědělském a potravinářském sektoru (tis. tun)

Zdroj: Eurostat

VII. CHEMICKÝ PRŮMYSL

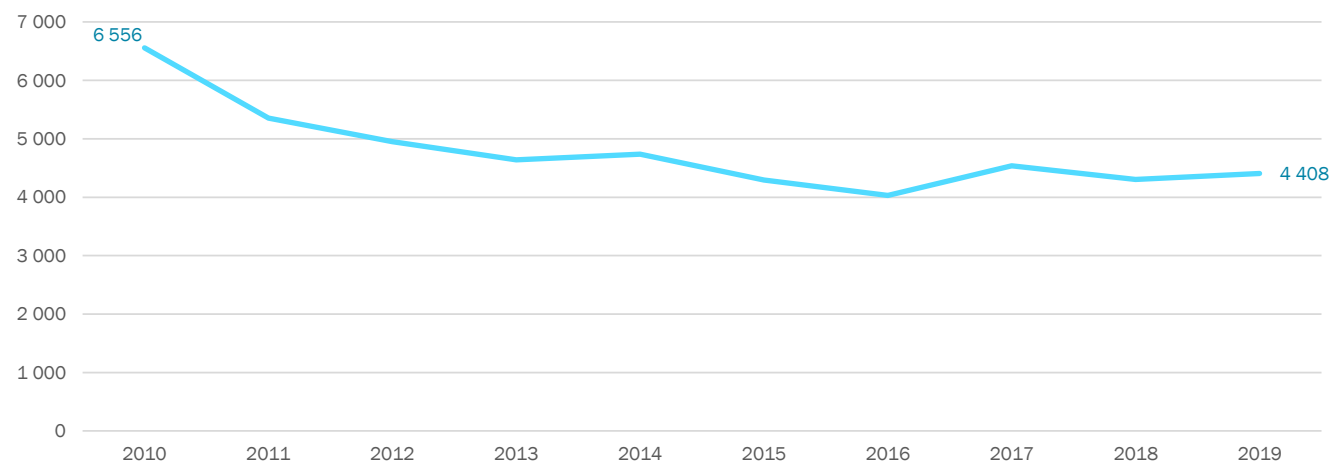
Chemický průmysl se na celkových emisích CO₂ v ČR podílí 4,4 %. Od roku 2010 do roku 2019 se emise v tomto sektoru snížily výrazně – o celou třetinu. V roce 2019 dosáhly 4,4 mil. tun. Vysoké emise CO₂ z chemického sektoru souvisí s velkou energetickou náročností v tomto odvětví. Ta patří spolu s výrobou kovů, stavebních materiálů či papíru jak v přepočtu na tunu, tak v celkové energetické spotřebě k nejvyšším v tuzemské ekonomice.

Hlavní výzvy

Z hlediska emisních cílů EU a dalších politik v oblasti chemické výroby se bude tento sektor v příštích letech muset věnovat zejména dvěma oblastem:

- I. Jak transformovat energeticky a emisně náročnou výrobu chemických látek a přípravků na čistou a udržitelnou produkci;
- II. Jak minimalizovat dopady výroby a používání chemických látek na obyvatele a životní prostředí.

Vývoj emisí CO₂ v českém chemickém průmyslu (tis. tun)

Zdroj: Eurostat

Cíle a nástroje

Oblast chemických látek je součástí Green Dealu, konkrétně je cílem chránit občany před nebezpečnými chemickými látkami a zajistit prostředí bez toxických látek, dále vyvinout udržitelnější alternativy a zlepšit předpisy týkající se posouzení látek uvedených na unijní trh. Chemický průmysl na evropské úrovni je v praxi ovlivňován dvěma hlavními nařízeními – REACH a CLP. Některé skupiny chemických látek (např. pesticidy, farmacie, kosmetika apod.) mají vlastní legislativu. Lze očekávat, že veškerá tato regulace bude v příštích letech upravována v duchu Green Dealu a Strategie udržitelnosti chemických látek.

Energeticky nejnáročnější chemické provozy jsou pak součástí systému obchodování s emisními povolenkami a budou mít tedy nárok na dotace na zvýšení energetické efektivity a využití obnovitelných zdrojů z Modernizačního fondu.

EU dotace a financování

Dotace z EU jsou součástí našeho života již bezmála dvacet let. Mnozí žadatelé se stali již zdatnými matadory, kteří si troufají podávat své projekty bez pomoci poradenských agentur a mnozí úspěšně. Je však jen málo těch, kdo si uvědomují, že samotné povědomí o pořizované investici či neinvestičních potřebách nestačí a příprava žádosti není jen o slohovém cvičení podle předem dané osnovy.

POPIS INVESTICE K ZÍSKÁNÍ DOTACE ZDALEKA NESTAČÍ

Jak v praxi stále zjišťujeme, potenciální uchazeči o dotace vidí před sebou primárně dotační peníze, ale nemají provedenou důkladnou ekonomickou přípravu. Podrobněji jsme toto téma probrali s Ing. Borisem Páčem, projektovým manažerem ve společnosti Erste Grantika Advisory, a.s., dlouholetým specialistou na ekonomickou část projektů.

Borisi, vy máte na starosti ve společnosti Grantika přípravu ekonomik pro žádosti o dotace. Vaši kolegové často říkají, že jste v rámci procesu klíčovou osobou. Jak to?

Zřejmě proto, že ekonomika je ve většině projektů opravdu klíčová, a to i přesto, že opticky tvoří jen malou část zpracovávaných podkladů. Žadatelé o dotaci si musejí uvědomit, že získání dotace není jen o tom, dostat zaplacenou část pořizovací ceny investice, ale také svůj podnikatelský záměr dostatečně finančně zdůvodnit a obhájit. Což se ne vždy děje a vidina získání dotace přebíjí samotný účel pořízení investice a finanční plán je tvořen až zpětně.

No, je jasné, že je potřeba přemýšlet nad návratem investice, případně úroků z úvěru na její pořízení, ale proto přeci k investici podnikatelé přistupují, ne?

De facto ano, ale nezapomínejme, že zde se pohybujeme ve světě dotací, který má svá specifika a pravidla. Součástí podnikatelského záměru či studie proveditelnosti je kapitola finanční analýza projektu. Jako podklad pro tuto kapitola slouží finanční plán, který musí být sestaven již na začátku, kdy o záměru uvažujeme a měl by vycházet z realistických očekávání vzhledem k velikosti samotné výše investice. Projekt je hodnocen na základě kritériálních ukazatelů, které jsou vypočteny z cash flow, jako podklad slouží finanční plán. Hodnoty vypočtených kritériálních ukazatelů musí zapadat do předem nastavených mantinelů daných v modulu CBA systému ISKP, aby projekt (záměr) vyhovoval. Projekty nesmějí být příliš ziskové, na druhou stranu ani příliš ztrátové, aby žadatel požadavkům vyhověl. U některých programů je přiměřena

ztrátovost projektu bez započítané dotace podmínkou.

O jaké projekty se jedná? Žádný podnikatel přeci nerealizuje investici, která by pro něj znamenala ztrátu.

Nesmíme však zapomínat, že dotace nejsou určeny jen podnikatelům, ale i do oblasti veřejného sektoru. A zisk u rekonstrukce chodníku či pořízení vybavení pro poskytovatele sociálních služeb asi nikdo nepředpokládá.

Pravda. A co projekty neinvestičního charakteru. Ty asi také nebývají přímo ziskové, že?

Ano, přímo ziskové nebývají, ale nepřímou by měly být určitě. Například v případě VaV projektů u dotace na osobní náklady nebo služby expertů předpokládáme, že bude něco zkoumáno, vyvíjeno a následně dojde k uvedení toho vyvíjeného do praxe a umístěno na trh. A tady už jsou výsledky ocenitelné a případné výnosy měřitelné.

A jsou, mimo finanční analýzy, i další ekonomické parametry, které jsou pro zájemce o dotace důležité?

Ještě před tím, než vůbec začneme konzultovat podnikatelský záměr, je potřeba ověřit finanční zdraví žadatele. Firmy, které jsou předlužené, dlouhodobě ve ztrátě a neplatí daně, na dotace de facto dosáhnout nemohou.

Máte pro zájemce na závěr nějaká doporučení či shrnutí, na co by měli dbát?

U podnikatelského záměru je třeba správně sestavit rozpočet, vědět, alespoň řádově, jaké plánujeme navýšení tržeb či úsporu materiálu a energií, jestli v provozní fázi budeme potřebovat další zaměstnance, jestli nám porostou i provozní náklady. Dále je třeba zvážit formu financování podnikatelského záměru, zda budou stačit vlastní prostředky či cizí (půjčka, úvěr...), jestli projekt etapizovat, vzhledem k tomu, že k proplacení dotace u většiny projektů dochází až po realizaci, je nutné si předem zajistit finanční prostředky na celý projekt.

Erste Grantika Advisory, a.s.

Přehled vybraných dotačních výzev 2021

RES+ NAD 1 MWP	RES+ POD 1 MWP	DIGITÁLNÍ PODNIK <small>Atraktivní</small>	NEMOVITOSTI POMOČ PO TORNÁDU 24. 6. 21	TREND TECHNOLOGIÍ LIDÍ <small>Atraktivní</small>	INOVAČNÍ VOUCHERY	NOVÉ DOTAČNÍ MOŽNOSTI
Nejpozději do: 29. 10. 2021	Nejpozději do: 15. 11. 2021	Doporučujeme podat 15. 09. 2021 15. 11. 2021	Nejpozději do: 31. 12. 2021	Datum bude upřesněno 12 2021	Průběžně otevřená výzva 31. 12. 2022	Podzim 2021
Instalace nových fotovoltaických elektráren s instalovaným výkonem nad 1 MWp. Pro držitele licence pro podnikání v energetických odvětvích a společenství pro obnovitelné zdroje.	Instalace nových fotovoltaických elektráren s instalovaným výkonem do 1 MWp. Pro držitele licence pro podnikání v energetických odvětvích a společenství pro obnovitelné zdroje.	Pořízení software a hardware pro: 1) podporu digitální transformace firmy, 2) logistické a skladové technologie, 3) vnitropodnikovou konektivitu a 4) kybernetickou bezpečnost.	Podpora 1) kompenzace škod v důsledku tornáda pro obnovu podnikatelské činnosti, nebo 2) rekonstrukce nemovitosti (projektová dokumentace, odstranění škod, výstavba, rekonstrukce).	Osobní náklady (včetně případných stipendií pro studenty), na smluvní výzkum, cestovné, ale také všechny materiál a komponenty potřebné pro práci na projektu, či nepřímé náklady (nájemné), odpisy.	Poradenské a expertní služby v oblasti inovací od akreditovaných laboratoří (např. certifikace nového produktu).	Nové programy v oblastech: - Instalace fotovoltaických systémů na střechy objektů - Systémy efektivního nakládání s vodou - Cirkulární ekonomika - Digitalizace podniku - Elektromobilita a další
						Zahrnutý budou i: Projekty v Praze Velké podniky SLEDUJTE NÁS.

Vybrané ukazatele strategie Evropa 2020: Zaměstnanost; Investice do VaV; Emise skleníkových plynů (cílem EU je 80 %); Podíl energie z OZE; Podíl vysokoškolsky vzdělaných; Počet osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením (kumulativně od roku 2008, cílem je snížit jejich počet v EU o 20 mil.). Zdrojem dat je Eurostat. Pro více informací navštivte goo.gl/2Buxd9

Vybrané ukazatele strategie Evropa 2020

	Zaměstnanost (20-64 let; %)				Investice do VaV (% HDP)				Emise skleníkových plynů (1990=100)			
	2018	2019	2020	Cíl	2017	2018	2019	Cíl	2015	2016	2017	2018
Belgie	69,7	70,5	70,0	73,2	2,67	2,67	2,89	3,00	82,8	82,0	82,1	82,7
Německo	79,9	80,6	80,0	77,0	3,05	3,12	3,17	3,00	73,8	74,2	73,2	70,4
Estonsko	79,5	80,2	78,8	76,0	1,28	1,41	1,61	3,00	45,2	49,0	52,3	50,0
Irsko	74,1	75,1	73,4	69,0	1,22	1,14	0,78	2,00	109,6	113,3	113,3	113,6
Řecko	59,5	61,2	61,1	70,0	1,15	1,21	1,27	1,20	93,0	89,7	93,6	90,8
Španělsko	67,0	68,0	65,7	74,0	1,21	1,24	1,14	2,00	119,8	116,5	121,5	119,7
Francie	71,3	71,6	71,4	75,0	2,20	2,20	2,19	3,00	85,3	85,4	86,4	83,1
Itálie	63,0	63,5	62,6	67,0	1,37	1,42	1,45	1,53	86,3	85,8	85,1	84,4
Kypr	73,9	75,7	74,9	75,0	0,55	0,62	0,63	0,50	142,0	151,0	155,8	153,8
Lotyšsko	76,8	77,4	77,0	73,0	0,51	0,64	0,64	1,50	43,4	43,6	43,9	46,0
Litva	77,8	78,2	76,7	72,8	0,90	0,94	0,99	1,90	42,6	42,8	43,2	42,6
Lucembursko	72,1	72,8	72,1	73,0	1,27	1,17	1,19	2,30	88,7	88,0	90,9	94,2
Malta	75,5	76,8	77,4	70,0	0,57	0,60	0,61	2,00	94,2	83,8	93,5	96,1
Nizozemsko	79,2	80,1	80,0	80,0	2,18	2,14	2,16	2,50	91,6	91,6	90,8	88,6
Rakousko	76,2	76,8	75,5	77,0	3,06	3,14	3,19	3,76	101,6	103,1	106,2	102,7
Portugalsko	75,4	76,1	74,7	75,0	1,32	1,35	1,40	2,70	118,0	115,3	123,8	118,9
Slovinsko	75,4	76,4	75,6	75,0	1,87	1,95	2,04	3,00	90,2	94,7	93,5	94,4
Slovensko	72,4	73,4	72,5	72,0	0,89	0,84	0,83	1,20	57,0	57,7	59,3	59,2
Finsko	76,3	77,2	76,5	78,0	2,73	2,76	2,79	4,00	79,1	83,2	79,6	81,4
Bulharsko	72,4	75,0	73,4	76,0	0,74	0,76	0,84	1,50	60,9	58,5	60,9	57,2
Česko	79,9	80,3	79,7	75,0	1,77	1,90	1,94	1,00	65,1	66,1	65,6	64,8
Dánsko	77,5	78,3	77,8	80,0	3,03	3,02	2,96	3,00	70,7	73,7	70,7	70,7
Chorvatsko	65,2	66,7	66,9	62,9	0,86	0,97	1,11	1,40	75,6	76,2	78,7	75,2
Maďarsko	74,4	75,3	75,0	75,0	1,32	1,51	1,48	1,80	65,0	65,5	68,3	67,8
Polsko	72,2	73,0	73,6	71,0	1,03	1,21	1,32	1,70	82,7	84,6	87,7	87,4
Rumunsko	69,9	70,9	70,8	70,0	0,50	0,50	0,48	2,00	47,1	46,3	47,4	46,8
Švédsko	82,4	82,1	80,8	80,0	3,36	3,32	3,39	4,00	77,1	77,0	76,5	75,3
EU	72,4	73,1	72,4	75,0	2,15	2,18	2,20	3,00	80,2	80,3	81,0	79,3
UK	78,7	79,3	n/a	n/a	1,68	1,73	1,76	:	66,9	63,8	62,7	61,6

	Podíl energie z OZE (%)				Vysokoškolsky vzdělaní (30-34 let; %)				Chudoba (rozdíl od 2008; tis. os.)			
	2017	2018	2019	Cíl	2018	2019	2020	Cíl	2017	2018	2019	Cíl
Belgie	9,1	9,5	9,9	13	47,6	47,5	47,8	47,0	107	53	3	-380
Německo	15,5	16,7	17,4	18	34,9	35,5	36,3	42,0	-828	-1092	-2098	n/a
Estonsko	29,2	30,0	31,9	25	47,2	46,2	44,3	40,0	15	27	27	n/a
Irsko	10,5	10,9	12,0	16	56,3	55,4	58,1	60,0	38	-24	-36	-200
Řecko	17,3	18,1	19,7	18	44,3	43,1	43,9	32,0	655	302	116	-450
Španělsko	17,6	17,5	18,4	20	42,4	44,7	44,8	44,0	1450	1261	979	-1400
Francie	15,9	16,4	17,2	23	46,2	47,5	48,8	50,0	-433	-106	-30	-1900
Itálie	18,3	17,8	18,2	17	27,8	27,6	27,8	26,0	2325	1360	306	-2200
Kypr	10,5	13,9	13,8	13	57,1	58,8	59,8	46,0	34	25	14	-27
Lotyšsko	39,0	40,0	41,0	40	42,7	45,7	49,2	34,0	-196	-197	-222	-121
Litva	26,0	24,7	25,5	23	57,6	57,8	59,6	48,7	-68	-116	-176	-170
Lucembursko	6,2	9,0	7,0	11	56,2	56,2	62,2	66,0	54	54	50	-6
Malta	7,2	8,0	8,5	10	34,7	38,1	39,7	33,0	7	8	16	-6,56
Nizozemsko	6,5	7,3	8,8	14	49,4	51,4	54,0	40,0	432	400	385	-100
Rakousko	33,1	33,8	33,6	34	40,7	42,4	41,6	38,0	-135	-187	-227	-235
Portugalsko	30,6	30,2	30,6	31	33,5	36,2	39,6	40,0	-359	-535	-543	-200
Slovinsko	21,7	21,4	22,0	25	42,7	44,9	46,9	40,0	-16	-34	-68	-40
Slovensko	11,5	11,9	16,9	14	37,7	40,1	39,7	40,0	-255	-239	-234	n/a
Finsko	40,9	41,2	43,1	38	44,2	47,3	49,6	42,0	-62	-17	-62	n/a
Bulharsko	18,7	20,6	21,6	16	33,7	32,5	33,3	36,0	-654	-1106	-1142	-260
Česko	14,8	15,1	16,2	13	33,7	35,1	35,0	32,0	-299	-302	-260	-100
Dánsko	34,7	35,4	37,2	30	48,7	49,4	49,8	40,0	93	86	52	-22
Chorvatsko	27,3	28,0	28,5	20	34,1	33,1	34,7	35,0	-237	-313	-394	n/a
Maďarsko	13,5	12,5	12,6	13	33,7	33,4	33,2	34,0	-329	-908	-986	-450
Polsko	11,1	11,5	12,2	15	45,7	46,6	47,0	45,0	-4218	-4516	-4800	-1500
Rumunsko	24,5	23,9	24,3	24	24,6	25,8	26,4	26,7	-2074	-2755	-3041	-580
Švédsko	54,2	54,7	56,4	49	51,8	52,5	52,2	45,0	237	293	390	n/a
EU	18,5	18,9	19,7	20	39,4	40,3	41,0	40,0	-4729	-8582	-11952	n/a
UK	9,9	11,1	12,3	15	48,8	50,0	:	n/a	256	1054	n/a	n/a

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise. Icon made by Freepik from www.flaticon.com.
Vydáváno pod evidenčním číslem Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 16338, ISSN on-line: 1801-5042, ISSN tisk: 1801-5034.

